

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Sectio sexta. Vtrum humanitas prius natura sit assumpta, quàm
accidentibus informata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

Ad fundamentum autem Scoti satis per primam & quintam conclusionem responsum est, illas enim probat, & non aliud.

SECTIO VI.

Utrum humanitas prius natura sit assumpta, quam accidentibus informata.

Explicato ordine seruato in assumptione substantiæ, & partium eius, superest, ut breuissimè de accidentibus dicamus, facile enim ex tractatis in superioribus colligi potest, quid de illis sentiendum sit. Primo enim certum est, substantiam fuisse medium, per quod, vel potius in quo sumpta sunt accidentia; quia, ut supra dictum est, non sunt immediata assumpta, sed tantum in hypostasi, ratione naturæ, in qua sunt. Vnde secundo constat, prius saltem naturæ assumi substantiam, quam accedens, non tam ex parte vnionis, quæ vnica est, proxime terminata in substantia, remote vero, & quasi extrinsece denominans accedens assumptum, quam ex parte ipsarum rerum quarum vna non assumitur, nisi mediante alia, intelligendum est autem de substantia naturæ totius, aut partis, sæpe enim accedens tantum inest parti, ut animæ, v.g. & per illam intelligitur assumi.

Solum ergo potest hic comparari vnio accidentis ad substantiam, cum vnione hypostatica ipsius substantiæ ad Verbum, vtra fuerit natura prior, ut, v.g. in instanti creationis animæ Christi, quid in illa intelligatur esse prius natura, vnio ad Verbum, vel habere intellectum, & voluntatem. Et videtur quidem hoc secundum præsertim in his proprietatibus, quæ intrinsece manant ab essentia existente: quia natura existens præintelligitur assumptioni, ergo etiam præintelligitur habens omnia, quæ ab illa manant necessario, nam ad hoc sufficit existētia, assumptio enim veluti quid extrinsecum est. Adde, relationem creaturæ, vel similes necessario præintelligi in natura existente, atque in materia præintelligi accidentia, quibus disponitur ad formam. Aliud autem videri potest, inter illa duo nullum esse ordinem naturæ, quia accedens neque est ratio, vel causa, vel dispositio per se vnionis hypostaticæ: nec vero assumptio est ratio talium accidentium, aut inherentiæ eorum in suo subiecto, quia est quasi extrinseca respectu illorum. Vnde ab illa non pendet, variata enim assumptione, vel vnione, eadem accidentia in eadem natura remanerent.

Prima natura assumitur substantia quam recipiat aliquod accedens.

Nihilominus si consequenter loquendum est iis, quæ hæcenus dicta sunt, probabilius videtur, prius naturæ assumi substantiam, quam adueniret aliquod accedens, ut verbi gratia, animam quam intellectum, humanitatem, quam sensum, & sic de aliis, seruata proportionem. Ratio est, quia in propria hypostasi, substantia prius naturæ conuenit naturæ substantiali, quam quodlibet accedens, in hoc verò mysterio, assumptio intelligitur facta in eo signo naturæ, quod propria substantia esset futura, ut sæpe in superioribus probatum est, præsertim disp. 10. sect. 2. & ex his dictis probari potest maior propositio hic assumpta: tum, quia modus substantiæ est magis intrinsecus naturæ, quam quodlibet accedens: tum etiam, quia ad complementum ipsius substantiæ pertinet: tum præterea, quia substantia est quasi conditio, ordine naturæ requisita ad sustentanda accidentia, prius enim est, rem esse in se, & per se completam, quam intelligatur apta ad sustentandum aliud. Confirmari potest exemplis, quia in accidente existente modo sibi connaturali, nullus modus intelligitur prior, quam actualis inherentiæ, ergo similiter.

Dices, quamuis hoc videatur probabile in illis accidentibus, quæ simul tempore sunt in natura, vel parte assumpta, & quæ non habent intrinsecam ac-

A necessariam connexionem cum tali natura, non tamen in his, quæ huiusmodi connexionem habent: nam ab his pendet existentia naturæ assumendæ, sed huiusmodi existentia naturæ supponitur assumptio: ergo & accidentia hæc, à quibus talis existentia pendet, supponuntur assumptioni ordine naturæ. Responderi potest primo, non esse inconueniens, id concedere secundum aliquod genus causæ vel dependentiæ, vel conditionis sine qua non, dummodo illa prioritas intelligatur tantum esse secundum quid, nam simpliciter magis intima est substantia, magisque ab illa pendet existentia, quam ab accidentibus proprietatibus. Absolute tamen melius respondetur negando assumptum: nam hæc dependentia naturæ à propriis passionibus (ut supra dixi) non est ut à propria causa, sed ut à conditione intrinsece subsequente: huiusmodi autem conditiones possunt esse plures, inter quas vna potest esse intimior & immediatior substantiæ, quam alia: & hæc est simpliciter natura prior, altera vero, cum non habeat propriam causalitatem, non est cur sub alia ratione censetur prior: nam, licet habeat necessariam connexionem cum eadem natura, hoc est illi commune cum alia proprietate: vnde in hoc sunt pares, & quasi simul superatur autem ab alia intimiori & immediatiori proprietate in naturali ordine prædictæ connexionis, in quo tantum consistit hæc prioritas naturæ: & ad hunc modum comparatur substantia respectu omnium accidentalium proprietatum, & ideo illa est simpliciter prior ordine naturæ: & consequenter etiam est prior vnio hypostatica, quæ vicem propriæ substantiæ subit.

C Dices vltius, et hoc ita sit in his proprietatibus, quæ simul tempore esse incipiunt, in natura vel parte quæ assumitur, non tamen in his, quæ prius tempore præcesserunt, & in instanti etiam assumptionis in eadem parte permanent, ut v.g. si supponamus eandem numero quantitatem, quæ præcessit in materia Virginei sanguinis, ex quo formatum est corpus Christi, mansisse in eodem corpore in eo instante, quo formatum est, consequenter dicendum videtur, illam quantitatem pro illo eodem instante prius naturæ inheruisse illi materiæ, quam assumptæ fuerit: nam, si in priori tempore præcessit, quomodo non etiam in prioritate naturæ? cum illa materia secum afferat quantitatem, quæ sibi prius antea inhererebat: & idem argumentum fieri potest de reliquis accidentibus, quæ in eadem materia duratione præcesserunt. Propter hanc difficultatem posset prædicta conclusio limitari ad ea tantum accidentia, quæ de nouo esse incipiunt cum ipsa assumptione: quia hæc supponunt subiectum subsistens, & alioqui non habent naturalem existendi consecutionem, sicut ea, quæ duratione præcesserunt. Est hic modus dicendi probabilis. Nihilominus rem attentius considerando, eandem rationem in illis etiam accidentibus reperimus: nam, licet priori tempore præcesserint in materia, tamen ut in instanti assumptionis in illa perseverant, necesse est, ut pro eodem instanti propria & speciali influentia conseruentur: hæc autem conseruatio in subiecto, & ex subiecto fit: vnde, cum non tendat ad substantiam, ex natura sua supponit subiectum subsistens: ergo etiam illa est ordine naturæ posterior, quam conseruatio substantiæ: ergo etiam quæ posterior natura, quam vnio hypostatica, quæ vicem illius supplet. Confirmatur ac declaratur, quia tam vnio, quam quantitas, insunt seu conueniunt materiæ primæ in instanti assumptionis, & in illo instanti habent eundem ordinem dependentiæ vel causalitatis inter se, quem haberent, etiam si in illo instante materia prima creata esset, & cum illa quantitas concreta, nam quod priori tempore extiterint, quoad hoc est veluti per accedens, nec variare potest modum dependentiæ, quem in illo instante habent ac requi-

unt:

runt: ergo habent eundem ordinem prioris ac posterioris natura, qui ex ratione dependentiæ, seu causalitatis nascitur: ergo, sicut vni ordine naturæ antecedit respectu proprietatis, quæ de nouo fit, ita etiam respectu proprietatis, quæ in eodem instante conseruatur: nam, sicut præsupponitur effectiōi, ita & conseruationi: & in hac tantum præsuppositione consistit ordo naturæ vt dicebam, quia alioqui hæc omnia mutua inter se connexionem habent in ordine ad esse, vt dictum est. Neque obstat difficultas tacta, nam, licet illa accidentia tempore præcesserint, tamen cum dependentia ab alia substantia propria ipsius materiæ: in illo autem instante, quamuis non mutent existentiam, mutant dependentiam, & incipiunt suo modo pendere ab vnione, & ideo prout in illo sunt, ordine naturæ sunt posteriora. Sicut, quando vnus effectus, qui antea fuit ab vna causa, incipit in hoc instante conseruari ab alia, quamuis ille effectus simpliciter sit prior tempore, quam causa à qua conseruatur, tamen, prout in illo instante est, & conseruatur à tali causa, est posterior natura, quam illa, quia præsupponit esse illius, cum ab illo sua conseruatio dimanet, ita igitur in presente contingit.

Quæret tandem aliquis, esto accidentia non prius in ista naturæ vel parti assumpta, quam vniō, an saltem dici possint esse medium ad assumendam naturam. In quo certum est non posse esse mediū vt quod quia accidentia non assumuntur per vnionem, quæ ad ipsa per se & immediate terminetur, sed solum mediātē, & quasi denominatione extrinseca, per vnionem sui subiecti substantialis, in quo inheret: & ideo, vt in principio dicebam, assumptio naturæ est medium, ratione cuius accidens dicitur assumptum, non verò e contrario. Sed de medio, vt quo potest esse nonnulla difficultas, quia in primis, vt aliquid sit medium quo, non est necesse, vt ad ipsum immediate terminetur assumptio, sed solum vt sit ratio, dispositio, aut conditio necessaria, vt aliquid assumatur, quod conuenire potest alicui, etiam ipsum in se & immediate non sit assumptum, & ita Doctores omnes, qui admittunt aliquam dispositionem ordine naturæ præuiam ad hanc vnionem, consequenter dicent, esse medium ad illam. Deinde non est necesse, vt tale medium ordine naturæ simpliciter præcedat in re, quæ assumitur, vt supra dicebamus de anima respectu materiæ, sed satis est, quod in eodem instante tale medium bene disponat & afficiat subiectum, quod assumitur, quod potest conuenire etiam formæ accidentali, & hoc modo Richar. 3. d. 2. artic. 2. q. 3. licet neget gratiam habitualem esse priorem naturæ vnione, affirmat posse medium ad illam appellari. Nec videtur inconueniens ita loqui, imo, vt supra tractatum est, quando Patres dicunt, Verbum assumpsisse animam mediātē mente, multi per mentem, intelligendam putant potentiam intellectiuiam accidentalem, & eam dicunt esse medium ad assumendam animam. Nihilominus ille modus loquendi, mihi non admodum probatur, quia accidens proprie non fuit ratio assumendi substantiam: neque etiam fuit dispositio ad vnionē, vt supra disput. 10. sectio. 2. probaui: nulla ergo propria ratio mediæ hic reperitur. Antecedens quoad priorem partem in primis sequitur ex posteriori, quæ, vt dixi, iam probata est: nam, si accidens non potest esse dispositio ad vnionem, multo minus esse potest formalis ratio reddens assumptibilem substantiam: sicut enim substantialis natura, nec dispositiue, nec formaliter terminabilis est propria substantia ratione alicuius accidentis, ita neque est assumptibilis à Verbo, medio accidente vt formali ratione seu medio. Loquor autē semper de ratione formali, nam finaliter cōtingere potest accidens esse rationem assumendi substantiam eo modo, quo dicitur substantia esse propter operationē, quomodo humana natura di-

citur assumpta propter redemptionem operādam, tamen hæc ratio non est medium, cum potius sit finis. Non est ergo accidens proprie medium ad assumendam substantiam, non solum, quia immediate non assumitur, nec quia substantia prius natura assumatur, quam vnatur accidentibus, vt ratio in contrarium facta assumebat, sed quia proprie non reddit naturam assumptibilem. Vnde non est par ratio de accidentibus respectu substantiæ, quæ est materiæ respectu formæ substantialis: nam hæc non subsistit nisi in ordine ad aliquam formam, per quam actu informetur, & ita non est assumptibilis absque nouo miraculo, nisi vt est actu sub tali forma: & ita caro humana fit formaliter assumptibilis per animam, maxime secundum congruitatem, substantia vero non subsistit proprie in ordine ad accidentia, nec per illa proprie fit formaliter assumptibilis, sed potius e contrario, quia substantia assumptibilis est, ideo cum illa sunt accidentia assumptibilia; & quia de facto assumpta est substantialis natura, ideo, vel ex necessitate, vel ex congruitate talia accidentia cum illa fuerunt assumpta.

QVÆSTIO VII.

De gratia Christi, prout quidam singularis est homo. in tredecim articulos diuisa.

Inde considerandum est de coassumptis à Filio Dei in humana natura. Et primo de his, quæ pertinent ad perfectionem. Secundo de his, quæ pertinent ad defectum.

Circa primum consideranda sunt tria.

Primo, de gratia Christi: secundo, de scientia eius: tertio, de potentia ipsius.

De gratia autem Christi considerandum est dupliciter. Primo quidem de gratia eius, secundum quod est quidam singularis homo. Secundo, de gratia eius, secundum quod est caput Ecclesie: nam de gratia vnionis iam dictum est.

Circa primum queruntur tredecim.

Primo, vtrum in anima Christi fuerit aliqua gratia habitualis.

Secundo, vtrum in Christo fuerint virtutes.

Tertio, vtrum in eo fuerit fides.

Quarto, vtrum fuerit in eo spes.

Quinto, vtrum in Christo fuerint dona.

Sexto, vtrum in Christo fuerit timor domini.

Septimo, vtrum in Christo fuerint gratie gratis date.

Octauo, vtrum in Christo fuerint prophetia.

Nono, vtrum in eo fuerit plenitudo gratiæ.

Decimo, vtrum talis plenitudo sit propria Christi.

Vndecimo, vtrum Christi gratia sit infinita.

Duodecimo, vtrum potuerit augeri.

Decimotertio, qualiter hæc gratia se habeat ad vnionem.

Explicit haftenus D. Thom. ipsum Incarnationis mysterium, nunc tractare incipit de perfectionibus, quæ in humana natura à Verbo assumptæ sunt. Et quoniam gratia creata, inter omnes perfectiones animæ, & maior est, & ipsi gratiæ vnionis propinquior, ideo de illa primo loco disputat: quoniam vero Christi gratia, non solum illius naturam perfecit, sed principium etiā fuit perficiendi alios: ideo prius in hac quæst. agit de hac gratia, prout singularis, seu personalis perfectio animæ Christi est, in sequenti vero quæst. agit de illa, prout est gratia capitæ, seu prout est principium influendi in alios. In presenti vero quæst. prius inquirat, an hæc gratia fuerit in Christo, quod persequitur per octo articulos primos, agens prius de ipsa gratia sanctificante, quæ est veluti fons, & origo aliorum donorum, deinde vero de virtutibus, donis, & aliis gratiis: vltimo vero loco de perfectione huius gratiæ disputat ar. 9. & seqq.

ARTI.